

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Son yılların en önemli siyasi davalarından biri olan ve yargılananların tamamına yakını HDP'li siyasetçilerin oluşturduğu Kobani Davası'nda soruşturmanın başlangıç evresinden duruşmaların seyri ve karar sürecine kadar tüm aşamalarda hukuki bir yargılamadan ziyade siyasi bir yargılama yapıldığına dair ciddi emareler bulunmaktadır. Yapılan yargılama sonucu verilen yüzlerce yıllık cezalar, davanın açılma zamanı, şekli, yargılamadaki hukuksuzluklar, yürütmenin davanın seyrini etkileyecek yöndeki tutumu, heyet değişiklikleri, dosyaya giren sahte evraklar, gizli tanıklar, yaratılan algılara dair bugüne kadar şeffaf, tarafsız ve adil bir süreç işletilmediği ortadadır. Davanın hukuka güveni zedeleyici seyrinin yarattığı zararların ortaya çıkarılması; yaşanan ölümler ve yaralamalarla ilgili ulusal ve uluslararası hukuk bağlamında gerçek sorumlulukları bulunan kamu görevlileri başta olmak üzere tüm sorumluların açığa çıkarılması; bu haksız yargılamanın hukuki, siyasi ve toplumsal sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT
DEM Parti Grup Başkanvekili
Kars Milletvekili

Sezai Temelli
DEM Parti Grup Başkanvekili
Muş Milletvekili

ÖZET GEREKÇE

2011 yılında Suriye’de iç savaşın patlak vermesiyle yükselişe geçen, 2014 yılında Irak ve Suriye’de işgal ve talan hareketine başlayan IŞİD adlı örgüt kısa sürede büyük bir coğrafyada etkili olmaya başladı. 2014 yılının Ağustos ayında Şengal’de yaşayan Êzidîlere karşı Birleşmiş Milletler’in de soykırım olarak kabul ettiği bir katliam gerçekleştiren IŞİD, birkaç ay sonra Suriye’nin Kobanî kentine saldırarak orada yaşayan Kürtleri de soykırımdan geçirmek istedi. IŞİD’in Kobanî kuşatması Eylül 2014 yılında başladı. İşgal ettikleri yerleşim yerlerinde halkları, kültürleri, ibadet yerlerini ve tarihi yapıları yerle bir eden IŞİD, Kobanî’de halkın tarihi bir direnişiyle karşılaştı. Ancak IŞİD’in Kobanî kuşatması Eylül ayının sonundan itibaren daha da şiddetlendi ve Suriye’de yaşayan bütün Kürtleri hedef aldı.

IŞİD saldırılarının durdurulması için dünyanın birçok ülkesinde dayanışma kampanyaları yürütülürken Türkiye’de de demokrasi güçleri ve Kürt halkı vahşete dur demek için Eylül ayının sonlarına doğru demokratik dayanışma etkinlikleri gerçekleştirdi. Aynı günlerde birçok siyasi parti, sivil toplum örgütü ve inisiyatif, Kobanî kuşatmasına karşı bildiriler yayımladı. Kobanî’deki IŞİD karşıtı direnişe dünyadan da son derece büyük bir destek geldi. Başta Birleşmiş Milletler olmak üzere pek çok örgüt, hükümet, kurum, kuruluş; Türkiye’ye, IŞİD’in durdurulması için adım atması, insani yardım koridoru açması çağrısında bulundu.

IŞİD’in ağır saldırılarına karşı Kobanî’de kalarak topraklarını ve yurtlarını terk etmeyen Kürt halkının ortaya koyduğu tutum ve IŞİD’e karşı gösterdiği direniş, Ortadoğu halklarına umut oldu. IŞİD karanlığı karşısında ortaya çıkan kararlı duruş, aydınlık bir geleceğin mümkün olduğunu gösterdiği gibi, Suriye’nin ve tüm Ortadoğu’nun karanlığa teslim olmayacağına dair de umutları büyüttü. Kadınların özgürlük ve eşitlik mücadeleleri bütün dünya kadınlarına örnek oldu. Özgür, eşit ve ortak bir yaşamın sembol kenti olan Kobanî, enternasyonal dayanışmanın ve birlikte mücadelenin ortak ruhu oldu. IŞİD, bölgedeki ilk yenilgisini aldı ve gerilemeye orada başladı.

HDP’nin o süreçteki tutumu da Türkiye’de ve dünya genelindeki dayanışmanın güçlendirilmesi yönünde oldu. HDP, insani koridorun açılması konusunda dönemin hükümetine acil çağrılar yaparken, Kobanî’deki IŞİD vahşetinin durdurulması için de kamuoyunu dayanışmaya ve duyarlı olmaya çağırdı.

Sınırımızın yanı başında yaşanan bir insanlık suçuna karşı yardım koridoru açılabilsin diye duyarlılık oluşturmak, dayanışma halinde olmak, demokratik tepkilerle dikkatleri Kobani’de yaşananlara çekmek insani bir durumdur.

GEREKÇE

Ekim ayının ilk haftasında Türkiye’nin birçok kentinde yaşanan gösterilerde herhangi bir ölüm ve yaralanma olayı gerçekleşmedi. HDP’nin dayanışma çağrısı yaptığı günlerde zaten acil koridor açılması talepli demokratik etkinlikler çok öncesinden başlamıştı ve herhangi bir olay da meydana gelmemişti. Ancak buna karşılık olarak 7 Ekim 2014’te Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın Antep’te yaptığı bir konuşmada geçen “Kobanî düştü, düşüyor” ifadesi ile birlikte birkaç gün boyunca sürecek provokasyonlar süreci başladı.

Bu açıklamaya kadar herhangi bir yaralanma ve ölüm olayı yaşanmadan gerçekleşen protestolarda ilk ölüm gerçekleşti. 7 Ekim 2014’te Muş’un Varto ilçesinde insani koridor talebiyle sokağa çıkan kitleye müdahale sırasında Hakan Buksur adlı 25 yaşındaki genç, güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu yaşamını yitirdi. Bu ölümle birlikte bir merkezden yönetilen provokasyonlar daha da büyüdü ve yayıldı.

Devam eden protestolarda HDP’nin tespit edebildiği -doğrudan protestolar sırasında veya protestolarda yaralandıktan sonra tedavi sırasında- 43 kişi yaşamını yitirdi. Bingöl’de halen faili meçhul olan 2 polisin öldürülmesi, sonrasında Bingöl’de bir aracın güvenlik görevlilerince açılan ateş sonucu sonucu 2’si çocuk 4 kişinin öldürülmesi ve Adana ile Van’da iki kişinin bir hafta arayla öldürülmesi de eklenince toplamda 51 yurttaşımız hayatını kaybetti, yüzlerce yurttaşımız yaralandı.

9 Ekim 2014 Bingöl Dört Yol mevkiinde Bingöl Emniyet Müdürü ve ekibine yönelik yapılan silahlı saldırı bu karanlık olayların zirve noktası oldu. Kobanî protestolarında araştırılması gereken konuların başında bu yüzden Bingöl provokasyonu gelmektedir.

Gelinen noktada telafisi imkânsız kayıplar yaşandı ve 6-8 Ekim süreci üzerindeki karanlığın sis perdesi aralanamadı. Kobanî protestoları sırasında yaşanan karanlık olayları araştırmakla yükümlü olanlar somut hiçbir adım atmadı. HDP’nin ve partimizin bugüne kadar defalarca verdiği araştırma önergeleri reddedildi, soru önergeleri yanıtlanmadı. 15 Temmuz’da darbeye kalkışan ve Kobanî protestoları döneminde vali, komutan, emniyet müdürü, savcı, hâkim olarak görevde olan kişilerin 6-8 Ekim provokasyonlarında payları olup olmadığı soruşturulmadı. Bunu soruşturmak için verilen komisyon teklifleri ısrarla reddedildi. Tüm bunların yanı sıra

HDP'nin önceki dönem Eş Genel Başkanları Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş ile birlikte o dönemin MYK'sına yönelik kara propaganda senelerce sürdürüldü. HDP'li siyasetçilere yönelik gözaltılar, tutuklamalar tarihe eşi benzeri görülmemiş bir hakikat ve hukuk katliamı olarak geçti.

Hala da kaç kişinin yaşamını yitirdiği, kaç kişinin yaralandığı gibi sorular iktidarın ilgisi ve bilgisi dahilinde değildir. Kobani Protestolarında en küçüğü 8 yaşında olmak üzere 18 yaş ve altı 11 çocuk hayatını kaybetti. 20'den fazla çocuk yaralandı ve yüzlerce çocuk gözaltına alındı, birçoğu tutuklandı. Hayatını kaybeden kişi sayısının gerçekte kaç olduğunu, kimin nasıl hayatını kaybettiğini ortaya çıkarmak için adım atma zahmetinde bile bulunulmadı. Hükümet kanadından yapılan kimi açıklamaların da etkisiyle davanın seyri sadece bir kişinin ölümü üzerinden yürütüldü, diğer ölümlerin nasıl ve kimler tarafından gerçekleştirildiği boyutu karanlıkta bırakıldı. Aydınlatılması, sorumluların açığa çıkarılması engellendi.

Esasen AKP ve ortakları Kürt Sorununun demokratik çözümü yerine şiddetle çözümüne dair politikalar hayata geçirme hazırlıklarına 30 Ekim 2014 tarihli Milli Güvenlik Kurulu toplantısında karar vermişti. 2014 yılının Eylül ayında Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı'na hazırlanarak Genelkurmay Başkanlığı'na sunulan ve "Genelkurmay Strateji Plan Dairesi, Strateji Şube Müdürlüğü'nün "Çöktürme" adını verdiği "gizli" ibareli eylem planı ve 30 Ekim 2014 tarihli MGK toplantısında kabul edilmiş ve çok yönlü şiddet politikaları yürürlüğe konulmuştur. Bugün içinde yaşadığımız çatışmalı, kutuplaştırıcı ve baskıcı rejimin yapı taşları o günlerde adım adım döşenmiştir. HDP'ye dönük siyasi operasyonlar, kayyım atamaları ve kumpas davaları kurgulanmıştır. İşte Kobani davası böylesi bir planın yürürlükte olduğu atmosferde açılmıştır.

Bu siyasi mühendislik davasının temeli de 2015 yılında atılmaya başlanmıştı. 2015 yılında Türkiye'de seçim dönemine girilmiş ve Cumhurbaşkanı seçim kampanyasında sıklıkla HDP hedef gösterilmeye başlanmıştı. Bu dönemden itibaren HDP'nin seçim bürolarına, çalışanlarına, binalarına dönük saldırılar birden artmış; Nisan ve Mayıs 2015'de HDP'nin en az 60 seçim bürosu yakılmış, saldırıya uğramış, onlarca çalışanı yaralanmıştı.

Tüm saldırılara rağmen 7 Haziran 2015 seçimlerinde HDP seçim barajını geçerek %13,10 oy alarak 80 milletvekili kazanmış ve TBMM'nin üçüncü büyük partisi olmuştu. AKP tek başına iktidar kurma gücünü kaybetmişti. Bunun üzerine Cumhurbaşkanı seçim sonuçlarını kabul etmeyerek yeniden seçim kararı almış, 7 Haziran'dan seçimlerin yenileneceği 1 Kasım 2015'e dek ülke tam anlamıyla şiddet merkezine döndürülmüş, çözüm süreci iktidar tarafından bitirilmiş ve saldırıların odağına HDP yerleştirilmişti.

HDP'ye saldırıların yoğunlaştığı, ülkenin şiddet sarmalına döndüğü böylesi bir ortamda gidilen 1 Kasım 2015 seçimlerinde AKP bu kez tek başına iktidar olacağı çoğunluğu elde etti. HDP ise bir kez daha seçim barajını geçerek %10,76 oy oranıyla 59 milletvekili çıkardı ve yine TBMM'nin üçüncü büyük partisi oldu.

Bu tarihten itibaren HDP sistematik olarak ötekileştirildi, dışlandı, saldırı kampanyalarının hedefine yerleştirildi. Tüm saldırılara rağmen HDP'nin görmek istedikleri dramatik seçmen kaybını yaşamaması ve giderek ülkede tek dinamik ve etkili muhalefet odağına dönüşüyor olması her defasında saldırıların dozunun arttırılmasına yol açtı.

HDP'nin temsil ettiği siyasi görüşün maruz kaldığı ayrımcılığın böylesi bir hukuksal-ideolojik arka planı bulunmaktadır. HDP'nin maruz bırakıldığı ve son halkasını Kobani Davasının, devamında Kapatma Davasının oluşturduğu siyasal/hukuksal şiddet, büyük oranda iktidar tarafından 2015'ten sonra daha da yoğunlaştırdığı ve siyasi linç düzeyine vardığı kara propaganda faaliyetlerinden kaynaklanmıştır. Devamında bu dava, iktidarın fiili ortağının da dahliyle kara propagandalar şeklinde yürütülmüştür.

Yürüttükleri kampanyalarla HDP'nin büyümesini ve milyonlarca yurttaşın desteğini almasını, girdiği her seçimde seçim barajlarını aşmasını engelleyemeyen ve bunu hazmedemeyenler siyasi kumpas davaları ile istedikleri sonucu elde etmeye çalışmaktadır. İktidar ortakları siyasal olarak ve demokratik yollardan başaramadıklarını bugün bu dava ile elde etmeye çalışmaktadır.

Kobani kumpas davasının hukuki değil, siyasi bir dava olduğunu gösteren emarelerden biri de, IŞİD vahşetine karşı ortak vicdanda buluşan, dayanışma halinde olan tüm kesimlerin hedef alınıyor olmasıdır. HDP'yi 6-8 Ekim'in faili gibi göstermeye çalışan mekanizmanın hedefi halkların ortak dayanışmasıdır.

Nobel Barış Ödülü sahiplerinin, akademisyenlerin, aydınların, yazarların ve demokratik kitle örgütlerinin çağrısı ile 1 Kasım 2014'te Dünya Kobani ile Dayanışma Günü ilan edildi. IŞİD'e karşı vermiş olduğu mücadeleye uluslararası alanda büyük karşılık bulan, sahiplenilen Kobani ruhu ne yazık ki Türkiye demokrasi ve barış mücadelesinin yegâne adresi olan HDP'ye yönelik siyasi bir kumpasın aracı haline getirildi. Her türlü demokratik kazanımı bertaraf etmeye yeminli, "siyasal alana yönelik bu kumpas" hakikatin boğulmasını, HDP'nin tasfiye edilmesini ve siyasal alanın tamamıyla teslim alınmasını hedeflemektedir.

Kobani Kumpas davası ve kararı halkların yıllardan beri özlem duyduğu barışa ve bir arada yaşama istencine yöneliktir. Yıllardan beri çalışmalarında barış mücadelesini esas alan arkadaşlarımız, IŞİD vahşetine karşı seslerini yükselttikleri için, bu zihniyete geçit verilmesin,

kan dökülmesin dedikleri için, yıllar sonra, yaptıkları barış çağrısının kurbanı yapılmak istenmiştir.

6-8 Ekimden bu yana yaşananlar ve davanın hukuksuz seyri HDP'yi demokratik siyasetin dışına atmaya dönük bir kumpastan ibaret olan Kobani Davasının, IŞİD vahşetine karşı onurlu duruş sergileyen siyasetçilerden intikam alma davası olduğu gerçeğini gözler önüne sermiştir. İktidar ortaklığının bu temelsiz kumpastan HDP'li siyasetçilerin ceza almasına dönük çabası, Kürtlerin Kuzey Doğu Suriye'deki kazanımlarından rahatsız olduklarının açık izahıdır.

Bu davanın bir siyasi mühendislik yargılaması olduğuna dair birçok emare olduğu halde, buna dair herhangi bir araştırma yapılmamıştır. Örneğin; Kobanî protestolarından sonraki 5 ay boyunca çözüm süreci devam etmiş, görüşmeler sürmüştür. Ocak ayında İmralı'da kamu güvenliği müsteşarı, Sayın Abdullah Öcalan ve İmralı heyeti sürece dair değerlendirmelerde bulunmuştur. Başından sonuna tüm sürecin içinde olan, temas kurulan, tüm gelişmelerden haberdar olan dönemin siyasi iktidarı, bakanları ve yetkilileri dâhil hiçbir kamu görevlisinin tanıklığına başvurulmamıştır.

Soruşturma dosyasında unutulmuş 2018 tarihli Ankara TEM Şube belgesinde soruşturmanın ne şekilde yürütülmesi gerektiği, bu soruşturmanın HDP'nin kapatılması için temel dayanak yapılabileceği ayrıntılı şekilde ifade edilmiştir. Bu şekilde 2018 yılından itibaren hem Kobani kumpas davası yürütülmüş hem de bu dosya üzerinden bazı kesimler tarafından HDP kapatma davasının hazırlıkları yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu durum her iki dosyanın da özel ve meşru olmayan bir saikle yürütüldüğüne dair kuvvetli bir kanıt sunmaktadır. Bahse konu 2018 tarihli Ankara TEM Şube belgesi bu yargılamanın hukuki değil siyasi saiklerle yürütüldüğünün açık izahıdır. Soruşturma aşamasında dosyaya girmiş bu belgeyi kimin yazdığı belli olmayıp altında isim, sicil numarası ve imza bulunmamaktadır. Belgedeki ifade şu şekilde; "TCK'nın 302 terör nedeniyle cinayet, cinayete teşebbüs, yaralama, mala zarar verme, yağma suçlarından iddianame düzenlenmesi halinde Anayasal mevzuatımıza göre parti kapatma sonucunun da ortaya çıkacağı hukuken değerlendirilmektedir." Buradan da TEM'in temennisinin bugün mahkeme kararına dönüştüğü görülebilmektedir. Kapatma davası sürecinin başlatılmasıyla bu Kobani soruşturmasının paralel yürütülmesi tesadüf değildir. Kobani Kumpas Davasının karar duruşmasından sonra iktidar ortağı MHP'nin kapatma çağrıları yapması kumpas davasının HDP'ye açılan kapatma davasının ön hazırlığı olduğu ve bu sürecin aşama aşama yürütüldüğünün kanıtıdır.

Tüm duruşmalar mahkeme heyeti tarafından adil yargılanma hakkını zedeleyecek şekilde, gizli tanık ifadeleri, talimatlarla yönetilmiştir. Yargılama devam ederken mahkeme başkanı Bahtiyar

Çolak görevden alınmıştır. Mahkeme başkanının görevden alınmasından sonra hakkında çeşitli iddialar basına yansımış ve kendilerini "derin devletin ticari istihbarat ayağı" olarak adlandıran 'Atadedeler' suç örgütüne düzenlenen operasyon kapsamında gözaltına alınmıştır.

“Kobanê soruşturması” başlatan Ankara Cumhuriyet Başsavcısı Yüksel Kocaman 2020 yılında Yargıtay üyeliğine terfi ettirilmişti. Şimdilerde ise Kocaman’ın ismi kamuoyuna yansıyan haberlere göre, suç örgütü lideri olmak suçlamasıyla tutuklu yargılanan Ayhan Bora Kaplan dosyasındaki gizli tanık ifadesinde bir takım maddi ilişkilerle geçmektedir. Kocaman’ın, AİHM’in ihlal kararı sonrasında Demirtaş’ın tahliye edilmesi gerekirken alalecele Selahattin Demirtaş ile Figen Yüksekdağ hakkında uydurma ve mükerrer bir soruşturma ile tahliyeyi engelleyen savcı olduğunu unutmamak gerekir.

Diğer yandan dava dosyası içerisine konulan belgeler ve yapılan suçlamalara bakıldığında esasen ‘Çözüm Sürecinin’ yargılanmaya çalışıldığı, HDP üzerinden Türkiye toplumunu dizayn etmeye çalışan bir siyasal mühendislik pratiği rahatlıkla görülebilecektir. Özellikle sahte delillerin yaratılma şekli itibariyle Dreyfus Davasına çok benzeyen Kobani Davasındaki karar bu haksız-hukuksuz koşullar altında verilmiştir.

10 yıl süren ve 108 kişinin yargılandığı Kobani davasında, 83’üncü duruşmada karar açıklanmıştır. Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi 47 ayrı suçtan yargılanan Selahattin Demirtaş’a toplam 42 yıl, Figen Yüksekdağ’a ise 30 yıl 3 ay hapis cezası verilmesine hükmedilmiştir. Mahkeme, yargılanan 24 sanığa toplamda 407 yıl 7 ay hapis cezası vermiştir. Yasin Börü’nün ve diğer isimlerin öldürülmesinden tüm sanıklar hakkında beraat kararı verilmiştir. Mahkemenin vermiş olduğu bu karar, yargılanan HDP’li siyasetçilerin Yasin Börü ve diğer isimlerin ölümlerden sorumlu tutulmasıyla ilgili yaratılan algıyı da boşa çıkarmıştır. Yargılanan HDP’liler bu kurmaca ithamdan beraat etmişlerdir ancak maksat da hasıl olmuştur. Çünkü karara bağlanan dava, yıllarca bu gerekçeyle sürdürülmüş, seçim meydanlarında bu propagandayla oy istenmiştir. Siyasetçilerimize bir suç isnat edilip, yıllarca bu gerekçeyle hapis cezası verilmiştir. Siyaset ve yargının bu ortak mühendisliğinin sonucu da hepsi söz konusu suçlamadan beraat etmiştir.

Bu dava demokratik siyasete, toplumsal muhalefete yönelik bir darbe girişimi, demokratik siyaseti yargı eliyle kuşatma davasıdır. Dönemin İçişleri Bakanının, olayların son bulması için girişimlerde bulunan HDP heyetine “Kontrol dışı paramiliter güçler var” sözü halen arşiv kayıtlarında mevcuttur. HDP’nin, provokasyonların durması için yürüttüğü girişimler de halen kayıtlarda mevcuttur. Dönemin iktidarının tanık olduğu bu süreçte, hakikatleri yok sayıp HDP’li siyasetçilere bu dava ile yüzlerce yıllık ceza verme, fail gibi gösterme ve dava sürecini

de siyasi talimatlarla yönlendirme çabaları, asıl suçlunun, asıl sorumluların korunduğunu göstermektedir. Bu dava sürecinde olanlar, yükselen barış çığlığını çözüme kavuşturmak yerine çözümsüzlüğe itmiştir.

Kobani Davası'nda soruşturmanın başlangıç evresinden duruşmaların seyrine kadar tüm aşamalarda hukuki bir yargılamadan ziyade siyasi bir yargılama yapıldığına dair ciddi emareler bulunmaktadır. Yapılan yargılama sonucu yargılananlara verilen yüzlerce yıllık cezalara karşılık, davanın açılma zamanı, şekli, yargılamadaki hukuksuzluklar, heyet değışiklikleri, dosyaya giren sahte evraklar, gizli tanıklar, yaratılan algılara dair bugüne kadar şeffaf, tarafsız ve adil bir süreç işletilmediği ortadadır. Davanın hukuka güveni zedeleyici seyrinin yarattığı zararların ortaya çıkarılması; yaşanan ölümler ve yaralamalarla ilgili ulusal ve uluslararası hukuk bağlamında gerçek sorumlulukları bulunan kamu görevlileri başta olmak üzere tüm sorumluların açığa çıkarılması, bu haksız yargılamanın hukuki, siyasi ve toplumsal sonuçlarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir.